

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **A. K.**, zast. Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 2. 2020, č. j. 61 Az 40/2019 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2019, č. j. OAM-130/ZA-ZA11-ZA17-2019; v tomto rozhodnutí žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle §12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro posuzovanou věc (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Dne 5. 2. 2019 stěžovatel požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Uvedl, že je státní příslušník Turecké republiky kurdské národnosti a muslimského náboženského vyznání, mluví turecky a kurdsky, nemá žádné politické přesvědčení, není členem žádné politické strany a s politikou „*nemá nic společného*“. V Turecku se chtěl oženit se ženou B. K., nicméně nedostal souhlas její rodiny, neboť ta pro ni měla vybraného jiného ženicha. Proto se s ní pokusil utéct z města X, kde oba žili, do města Y, nicméně na cestě je zastavila ženina rodina. Stěžovatel sice utekl, ale ženin nevlastní a vlastní bratr po něm stříleli ze střelných zbraní. Stěžovatel incident nahlásil na policii ve městě X. Policisté mu však sdělili, že mu nemohou poskytnout někoho, kdo by ho bez ustání hlídal. Policie o incidentu sepsala protokol a stěžovateli sdělila, že pokud se vyskytnou ještě nějaké problémy, může se na ni obrátit. Stěžovatel se následně přestěhoval ke strýci do I. Vzhledem k tomu, že mu rodina ženy nadále telefonicky vyhrožovala, rozhodl se přestěhovat do Istanbulu a následně vycestovat z vlasti. O telefonických výhrůžkách však již tureckou policii neinformoval. Jiné než výše uvedené problémy v Turecku neměl.

[3] Žalovaný neshledal žádný důvod, pro nějž by stěžovateli měla být udělena některá z forem mezinárodní ochrany. Žádné bezpečnostní složky nejsou schopny poskytnout 100% ochranu chráněným subjektům. Stěžovatel měl být důsledný při ochraně svého života a svých práv, nikoliv vše zakončit jedinou návštěvou policie s nedůsledným výstupem. Nad rámec stěžovatelových tvrzení se žalovaný zabýval bezpečnostní situací v Turecku a dospěl k závěru, že problematická může být hranice se Sýrií, nicméně stěžovatel je schopen se aktivně postarat sám o sebe, ostatní části Turecka mu jsou volně dostupné a nehrozí mu navrácení do problematické oblasti. Stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného žalobou, v níž namítal, že se žalovaný nijak nezabýval skutečností, že je Kurd. Ti jsou přitom v Turecku úřady diskriminováni z důvodu jejich národnosti a platí za obyvatele „druhé kategorie“. Takovému přístupu je vystavován i stěžovatel, žalovaný však v tomto ohledu nevedl žádné dokazování a stěžovatel nevěděl, že mohou být tyto skutečnosti pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu významné. Závěrem stěžovatel uvedl, že v České republice sdílí společnou domácnost se svou přítelkyní H. V., nar. X, bytem X, a nemožnost setrvat na území České republiky vnímá jako zásah do svého práva na soukromý život.

[4] V napadeném rozsudku krajský soud konstatoval, že v řízení o žádosti ve věci udělení mezinárodní ochrany je zásadní povinností žadatele tvrdit důvody, pro které žádost podal. Žalovaný měl povinnost zjistit skutkový stav pouze v rozsahu důvodů, jaké stěžovatel v průběhu řízení uvedl. Stěžovatel však jako důvod své žádosti uvedl, že po něm střídala rodina jeho tehdejší přítelkyně a následně mu vyhrožovala prostřednictvím telefonu. Nebylo úkolem žalovaného, aby domýšlel právně relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany, které stěžovatel neuplatnil, a činil k těmto důvodům skutková zjištění. Totéž platí i pro stěžovatelův vztah s H. V., o němž se taktéž stěžovatel zmínil poprvé teprve v žalobě. Krajský soud tedy podanou žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel v první řadě zopakoval svou žalobní argumentaci – žalovaný se nezabýval důsledky toho, že je stěžovatel kurdské národnosti, ačkoliv to byla v projednávané věci významná skutečnost; v České republice stále žije ve společné domácnosti s H. V. Nad rámec žalobní argumentace pak stěžovatel v kasační stížnosti doplnil, že odmítnutí pomoci tureckou policií mohlo být zapříčiněno právě tím, že je stěžovatel Kurdem a jeho obava z rodiny jeho tehdejší přítelkyně šla ruku v ruce s tím, že mu ze strany bezpečnostních složek nebyla poskytnuta žádná ochrana. Pokud měl žalovaný od stěžovatele informaci, že byl ze strany rodiny bývalé přítelkyně napaden a policie mu neposkytla žádnou ochranu ani nijak nezakročila proti útočníkům, bylo povinností žalovaného zjistit (alespoň dotazem při pohovoru) od stěžovatele důvody, na jejichž základě mu ochrana nebyla poskytnuta. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že byl skutkový stav zjištěn dostatečně a jeho rozhodnutí je dostatečně odůvodněné. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, příp. aby ji jako nedůvodnou zamítl.

pokračování

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znak tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku povinnosti žalovaného zjistit při pohovoru veškeré azylově relevantní skutečnosti. Uvedená otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] Nejvyšší správní soud v první řadě podotýká, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany je klíčovou povinností žadatele uvést relevantní důvody, pro které o udělení mezinárodní ochrany žádá, neboť právě on je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany a z jím poskytnutých informací v žádosti a při pohovoru se pak v následujících fázích řízení o udělení mezinárodní ochrany vychází; nelze po správním orgánu požadovat, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany, které žadatel neuplatnil, a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41). Na druhou stranu však má žalovaný povinnost vést pohovor podle § 23 zákona o azylu tak, aby žadateli umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74). V případě, že se během pohovoru vyskytne určitá okolnost, která může nasvědčovat tomu, že má žadatel odůvodněný strach z pronásledování z azylově

relevantních důvodů, je povinností správního orgánu vést pohovor tím směrem, aby jeho výsledek byl dostatečně konkrétní pro potřeby posouzení žádosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89).

[12] V posuzovaném případě se žalovaný v pohovoru otázce stěžovatelovy národnosti nevyhýbal a poskytl mu dostatečný prostor, aby se v tomto směru vyjádřil. Neměl důvod se dotazovat, proč stěžovateli turecká policie nepomohla, když sám stěžovatel bez dalšího dotazování uvedl, že důvodem, pro nějž mu neměla být poskytnuta pomoc, byla nemožnost zajištění neustálé (100%) ochrany. Žalovaný se navíc stěžovatele dotázal, proč se na tureckou policii neobrátil ohledně výhrůžných telefonátů a stěžovatel ani v odpovědi na tento dotaz ani nenaznačil, že by mu policisté nepomohli kvůli jeho národnosti. Z ostatních stěžovatelových odpovědí taktéž nevyplývá, že by si sám stěžovatel postup policie spojoval s tím, že je kurdské národnosti. Stěžovatel jasně a srozumitelně sdělil, že jeho konflikt s rodinou přítelkyně je jediným důvodem, pro který žádá o udělení mezinárodní ochrany, a že v Turecku neměl žádné jiné problémy. Pokud tedy stěžovatel uvedl, že je Kurd, pouze v reakci na dotaz národní či etnické příslušnosti a následně již žádný problém spojený se svou národností netvrdil a ani nezmnínil žádnou okolnost nasvědčující obavě z jakéhokoliv nerovného zacházení z důvodu jeho národnosti, natož z pronásledování, nelze po žalovaném požadovat, aby za něj domyslel každou možnou eventualitu a sám se zabýval byť jen teoretickou možností, že některé ze stěžovatelem tvrzených skutečností mají určitou spojitost s jeho národností.

[13] Samotná kurdská národnost u osoby státní příslušnosti Turecké republiky není bez dalšího důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud se již dříve problematikou kurdské menšiny v Turecké republice zabýval a dospěl k závěru, že obavy z pronásledování jsou namísto zejména u politicky činných osob nebo osob zapojených do neúspěšného státního převratu (rozsudek ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011 - 154, a navazující judikatura, např. usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 9 Azs 250/2015 - 23, ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018 - 28, nebo nedávný rozsudek ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020 - 27). Stěžovatel v nyní projednávaném případě přitom nebyl politicky aktivní a ani netvrdil žádné konkrétní problémy spojené se svou národností – i v žalobě se omezil pouze na konstatování obecných potíží Kurdů v Turecké republice a námitku, že se touto otázkou žalovaný nezabýval.

[14] Ohledně stěžovatelova tvrzení, že na území České republiky sdílí společnou domácnost s H. V., Nejvyšší správní soud konstatuje, že jej lze jen stěží považovat za řádnou kasační námitku, když vše, co v tomto směru stěžovatel uvádí, je obsaženo v jediné větě: „*V současné době se žalobce stále nachází na území České republiky a žije ve společné domácnosti se svojí družkou H. V., nar. X.*“ Krajský soud přitom stěžovatele upozornil, že tuto skutečnost žalovanému nesdělil, a na okraj poznamenal, že v žalobě učiněné tvrzení nelze považovat za důvod, pro který by jinak žalovaný musel přistoupit k posouzení extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.). Řízení o kasační stížnosti je ovládáno dispoziční zásadou, zdejší soud může přezkoumat napadený rozsudek pouze v rozsahu důvodů, které stěžovatel uvedl (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), a pokud se tedy stěžovatel neztotožnil s názorem krajského soudu, měl představit alespoň stručnou argumentaci, z níž by vyplývalo, proč (či zda vůbec)

pokračování

s odůvodněním napadeného rozsudku nesouhlasí. Za dané situace však Nejvyšší správní soud nemá prostor k tomu, aby se k názoru krajského soudu vyjádřil.

[15] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 17. prosince 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu